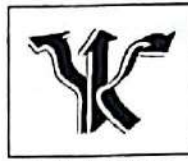

ПРАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

Кафедра психології

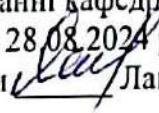
Затверджую:

Директор Харківського
Інституту МАУП

Догодіна В.Ю.

Схвалено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

Завідувач кафедри Лантух І.В. д.псих.н.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізіологія центральної нервової системи та вищої нервової діяльності

спеціальності:

053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

бакалавр
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми:

Психологія
(назва освітньої програми)

спеціалізації:
(за наявності)

Практична психологія
(назва спеціалізації)

Харків. МАУП 2024

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Гніденко Юрій Петрович, к.м.н., доцент кафедри психології

Викладач:

Гніденко Юрій Петрович, к.м.н., доцент кафедри психології

Силябус розглянуто на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Фізіологія центральної нервової системи та вищої нервової діяльності
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	053 Психологія
Рівень вищої освіти	(перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	<u>обов'язкова</u> /вибіркова
Кількість кредитів і годин	<u>3</u> кредити/ <u>90</u> годин. Лекції <u>24</u> Семінарські/практичні/лабораторні заняття <u>26</u> Самостійна робота <u>40</u>
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	<i>ІСПИТ</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://kh.maup.com.ua/%d0%ba%d0%b0%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b0-%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%97/#
П.І.Б. викладача	Гніденко Юрій Петрович
Науковий ступінь	к.м.н.
Вчене звання	доцент кафедри психології
Посада	викладач
Дисципліни, які викладає НПП	Фізіологія центральної нервової системи та вищої нервової діяльності
Напрями наукових досліджень	Профілактика психічного здоров'я особистості в умовах пандемії коронавірусу» Програма профілактики психічного здоров'я особистості»
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Інші:
Додаткові ресурси (за бажанням викладача, за наявності)	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail	yuriy.p.gnidenko@karazin.ua
Контактний телефон	+38 (057) 372-19-08
Телефон кафедри (за наявності)	_____
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту	https://kh.maup.com.ua/кафедра-психології/

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальна дисципліна «Фізіологія центральної нервової системи та вищої нервової діяльності людини» сприяє поглибленому розумінню структури і закономірностей функціонування різних відділів нервової системи, механізмів формування пам'яті, навчання, поведінки тощо, а також розумінню фізіологічних процесів при освоєнні дисципліни «Психофізіологія».

2. Мета: формування знань про основні механізми функціонування центральної нервової системи людини та її роль у діяльності організму і забезпеченні пристосування до навколишнього середовища, а також про основи морфології для пояснення фізіологічних механізмів регулювання функцій організму, нервової системи організму людини, необхідних для майбутньої практичної роботи в галузі психології

3. Завдання: сформувати у студентів систему знань щодо механізмів функціонування нервової системи; механізмів інтеграції фізіологічних функцій; фізіологічних основ вищих психічних процесів та функціонування сенсорних систем

3. Формат курсу: *дистанційний (online)*

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Загальні компетентності:

- здатність і готовність мислити критично і системно; розуміння основних теоретичних понять, термінів, законів та закономірностей психологічної науки;
- знання та розуміння предметної області професійної діяльності;
- здатність і готовність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них;
- знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх;
- професійне володіння соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння та взаємовпливу і здатність ефективно застосовувати їх у професійному спілкуванні;
- здатність діяти на основі етичних міркувань, емпатії, толерантності;
- вміння використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

Фахові компетентності:

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом;
- здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку фізіологічних явищ;
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків;
- здатність використовувати під час виконання професійних завдань знання з анатомії і фізіології нервової системи;
- здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток нервової системи;
- здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань знань про будову і функції нервової системи людини та механізми її регуляції;
- здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;
- здатність і готовність добирати й застосовувати валідний та надійний діагностичний інструментарій;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

5. Тривалість курсу

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
«Фізіологія центральної нервової системи та вищої нервової діяльності»	
Курс	1
Семестр	1
Обсяг кредитів	3

Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	24
Практичні	26
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	1
Самостійна робота	40
Форма семестрового контролю	<i>іспит</i>

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: Курс «Фізіологія центральної нервової системи та вищої нервової діяльності» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Загальна психологія», «Біологія», «Фізіологія нервової системи», «Анатомія нервової системи», «Психофізіологія».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiat, Antiplagiat, Unicheck).

9. Політика курсу:

- передбачає роботу в команді.
- клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- виконання завдань у встановлений термін.
- відрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести, написати контрольну роботу, виконати творчу роботу та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття..
- у випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю
- дотримання академічної доброчесності.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з шести змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

Змістовий модуль 1. «Основи анатомії та фізіології нервової системи»

Змістовий модуль 2 «Будова нервової системи».

Змістовий модуль 3. «Основи фізіології НС і ВНД».

Змістовий модуль 4. «Фізіологія аналізаторних систем і довільних рухів».

Змістовий модуль 5. «Умовно-рефлекторна діяльність».

Змістовий модуль 6. «Вища нервова діяльність і пам'ять, типологічні властивості НС».

11. Система оцінювання навчальних досягнень. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	10	10	3	3	2	2	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1	4	4	12	12	3	3	2	2	2	2	3	3
Робота на практичному занятті	10	4	40	12	120	3	30	2	20	2	20	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	12	60	6	30	4	20	4	20	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30												
Разом	-		113		227		91		69		69		91
Максимальна кількість балів:				660									
660:100=6,60. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:6,60 = загальна кількість балів.													

12. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються *самостійні роботи (завдання до самостійної роботи див. Додаток 1)*.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

13. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексних контрольних робіт.

Критерії оцінювання:

№ п/п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо;	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає	10 бали

	відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо.	
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання, тощо.	0 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Ісnum.

Іспит проводиться у усній формі (3 теоретичних питання) за відповідь на які максимально можливо отримати **20 балів**.

Перерахування у традиційну систему:

1) **20 балів** – правильні та повні відповіді на всі запитання - «відмінно/зараховано», А, 100-90 балів;

2) **15 балів** – студент відповів на всі запитання, однак допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому – «добре/зараховано», В-С, 89-75 балів;

3) **10 балів** - студент відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені запитання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу, а також при правильній відповіді на два з трьох поставлених питань – «задовільно/ зараховано», D-E, 74-60 балів;

4) **0 балів** – дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання - «незадовільно/незараховано», F-FX, 59-0.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати іспиту

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див. Додаток 2).

16. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Анатомічний атлас людини / Фредерік Мартіні; пер. з 8-го англ. вид.; відповідальний за дизайн та ілюстрації Вільям Обер; наук. ред. перекладу В.Г. Черкасов. — 3-є вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 128 с.

2. Анатомія за Грєєм для студентів пер. 5-го вид. / Річард Л. Дрейк. А. Вейн Фогль. Адам В.М. Мітчелл; наук. ред. пер. Олександр Ковальчук. - К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 1296 с.

3. Анатомія людини: підручник / С. М. Білаш, М. М. Коптев, О. М. Пронія, О. М. Беляєва та ін.; за ред. С. М. Білаша. – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 279 с.

4. Анатомія нервової системи та вищої нервової діяльності. Ч. 1 : навч.- метод. посібник / уклад.: І. В. Хавіна, Т. В. Гура, Ю. Г. Чебакова ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Панов А. М., 2020. – 103 с.
5. Анатомія та еволюція центральної нервової системи. Курс лекцій // С. В. Купчак, В.Б. Грицуляк, Н. П. Долинко, О. Є. Халло. – Івано-Франківськ, 2019. – 138 с.
6. Анатомія людини. у 3 т. Т.2 / [А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.]. – Вид.7 – Вінниця: Нова Книга, 2019. – 456 с.
7. Вегетативна нервова система людини: навч. посіб. / О.Л. Аппельханс, Н.В. Нескоромна, Н. А. Антонова, П. М. Матюшенко. – Одеса : Олді+, 2023. – 100 с
8. Коляденко Г. І. Анатомія людини: підручник / Галина Іванівна Коляденко. – 7-ме вид.– Київ: Либідь, 2018. – 380 с.
9. Макарчук М. Ю. Фізіологія центральної нервової системи: підручник / М. Ю. Марчук, Т. В. Куценко; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — Київ: ВПЦ "Київський університет", 2019. — 543 с.
10. Псядло Е. М. Анатомія і морфологія центральної нервової системи: навч.посіб. / Е. М. Псядло. — Одеса : Фенікс, 2018. — 205 с.

Додаткова

11. Анатомія та психофізіологія ЦНС: навчальний посібник для студентів першого освітнього рівня «бакалавр» ОП «Психологія», ОП «Кризова психологія» (частина І) / укладачі Оверчук В.А., Міщук С.С., Боженко В.Г. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. – 192 с.
12. Пасічніченко О.М., Макарчук М.Ю. Фізіологія нервів і м'язів (Навчальний посібник). – Київ, 2020. – 157 с.
13. Центральна нервова система, автономна нервова система, черепні нерви та органи чуття : практикум з анатомії людини / О. А. Григор'єва, М. Г. Лебединець, І. Ф. Штанько [та ін.]. – Запоріжжя :[ЗДМУ], 2018. - 93 с.
14. Чернуха І. С. Ч 49 Фізіологія людини: навчальний посібник. Частина І / Чернуха І.С., Ляшевич А. М., Решетнік Є. М., Горощенко В. Є. – Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. – 124 с.

Теми семінарських занять	вступ. предмет завдання анатомії і фізіології нервової	Закономірності росту і розвитку організму людини	Історія розвитку анатомії та фізіології НС і ВНД	Зв'язок фізіології і анатомії ВНД з іншими науками	Загальна характеристика нервової системи значення центральної нервової системи. Поняття про нервові	Спинний мозок	Головний мозок. Стовбур головного	Довгастий і задній мозок	Середній і проміжний мозок	Кінцевий мозок	Вегетативна нервова система: симпатична та парасимпатична, її еволюція	Периферична нервова система	Загальне поняття про фізіологію вищої нервової діяльності	Предмет та завдання фізіології ЦНС і ВНД	Функції окремих структур ЦНС	Соматична і вегетативна нервова система	Функціональна спільність окремих	Організація довільних рухів	Механізми утворення умовних рефлексів (УР)	Перша і друга сигнальні системи	Види і форми пам'яті	Характеристика основних типів ВНД	Інстинкти і їх значення
Самостійна робота	8 (40 балів)				12 (60 балів)								6 (30 балів)		4 (20 балів)		4 (20 балів)		6 (30 балів)				
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)				модульна контрольна робота №2 (25 балів)								модульна контрольна робота № 3 (25 балів)		модульна контрольна робота № 4 (25 балів)		модульна контрольна робота № 5 (25 балів)		модульна контрольна робота № 6 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 6,60																						